

MIDDELNEDERLANDSE OORKONDEN UIT FRIESLAND
(TOT 1501)

Middel nederlandse oorkonden uit Friesland (tot 1501)

bewerkt door
Oebele Vries

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met de Fryske Akademy

FA nr. 1144

© 2025 Oebele Vries & Fryske Akademy | uitgeverij Noordboek

Omslagontwerp: Barbara Jonkers

Boekverzorging: Robert Seton

Omslagbeeld: Middelnederlandse oorkonde uit 1445 (nr. 24 in deze uitgave). Bron:
Tresoar, Kloosterstukken, Klooster Klaarkamp 41

ISBN 978 94 6471 352 7

NUR 684

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Noordboek, Hellingbaas 1, 8401 JH Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl.

Noordboek is onderdeel van
20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.noordboek.nl

www.fryske-akademy.nl

Inhoud

Inleiding en verantwoording 7

Verklaring van tekens en afkortingen 12

Lijst van in de naschriften en noten verkort aangehaalde titels 12

Oorkonden 15

Overzicht van schrijvershanden 227

Index op persoons- en plaatsnamen 229

Inleiding en verantwoording

Er zijn oorkondenedities in soorten. Uniek voor Nederland, tenminste wanneer wij een digitale publicatie niet meerekenen, is de vijfdelige uitgave met als titel *Oudfries(ch)e Oorkonden*, die tussen 1927 en 2016 het licht zag.¹ Het bijzondere van die editie is het taalkundig uitgangspunt. Immers, in deze uitgave zijn alleen die oorkonden uit Friesland – de huidige provincie Fryslân – opgenomen waarvan de taal het Oudfries is.

Heel anders van opzet is het oorkondenboek waarop Friesland zich al in de achttiende eeuw mocht beroemen: het in de jaren 1768-1795 in zes lijvige folianten uitgegeven *Groot Placaat en Charter-boek van Vriesland*.² Van een taalkundig uitgangspunt is hier geen sprake. De eerste beide delen, die de tijd tot en met 1542 bestrijken, leveren dan ook een bont palet op van Latijns-, Fries-, Nederlands- en ook enkele Duits- en Franstalige oorkonden. Georg Frederik baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, op wiens naam de editie is gesteld, maakt in zijn wijdlopijge ‘Voorreden’ bij het eerste deel niet eens gewag van de meerdere talen van de opgenomen oorkonden. Het blijft erbij dat hij de advocaat Nicolaas Tholen, die hem bij de uitgave had geassisteerd, prijst voor zijn ‘doorwrogte kennis omtrent de oude Land-taal’.³ Met die taal bedoelt hij uiteraard het Oudfries, waarvan toen slechts een enkeling wat afwist.

De keuze voor een taalkundig uitgangspunt bij de moderne editie van oorkondenteksten uit Friesland is gemaakt door de filoloog Pieter Sipma. Deze werd gedreven door de wens teksten te ontsluiten voor de wetenschappelijke bestudering van het Oudfries. Hiervoor was het nodig te kunnen beschikken over betrouwbare uitgaven van alle documenten die in deze taal zijn overgeleverd. Wij kunnen de in *Oudfries(ch)e Oorkonden* uitgegeven teksten dan ook typeren als een taalkundig corpus.⁴ Dit is overigens niet het enige corpus van uit Fries-

1 P. Sipma (ed.), *Oudfriesche Oorkonden*, dl. I-III ('s-Gravenhage 1917-1941); O. Vries (ed.), *Oudfriesche Oorkonden*, dl. IV ('s-Gravenhage 1977); O. Vries (ed.), *Oudfriesche Oorkonden*, dl. V (Gorredijk-Leeuwarden 2016). Zie voor de digitale publicatie noot 4.

2 G.F. thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg (ed.), *Groot Placaat en Charter-boek van Vriesland*, dl. I-VI. Leeuwarden 1768-1795.

3 De ‘Voorreden’ is ongepagineerd.

4 Een Duits voorbeeld van de uitgave van een oorkondencorpus met de taal als uitgangspunt is: *Corpus der altdeutschen Originalurkunden bis zum Jahr 1300*, dl. I-V. Baden-Berlin 1932-2004. Alleen digitaal beschikbaar is *Het Corpus Van Reenen-Mulder van 14e-eeuwse Middelnederlandse oorkonden* (link: <https://middelnederlands.nl/corpora/crm14/>).

land afkomstige oorkonden die in een moderne editie toegankelijk zijn gemaakt. In een ander geval is de keuze gevallen op een bepaalde categorie oorkonden, namelijk de testamenten.⁵ Hierbij is dus de inhoud bepalend. Een ander selectiecriterium is de herkomst uit een bepaald archief. Wij beschikken over één Fries voorbeeld van een corpuseditie die op dit uitgangspunt is gebaseerd: de al wat oudere uitgave van de oorkonden van het Sint Anthony Gasthuis te Leeuwarden.⁶ Een bijzonder geval ten slotte vormt de editie van de op Friesland betrekking hebbende oorkonden uit de vijftiende eeuw uit het Gemeentearchief van Groningen.⁷ Hier zijn én de herkomst (het Groninger Gemeentearchief) én de inhoud (oorkonden met betrekking tot Friesland) bepalend.

Ook de voorliggende uitgave behelst de editie van een oorkonden-corpus met de taal, in dit geval het Middelnederlands, als selectiecriterium. Dat opnieuw is gekozen voor een taalkundig uitgangspunt is niet zozeer een kwestie van principe als wel van afgedwongenheid. Immers, na de uitgave van de Oudfriese oorkonden missen we nog een editie van de Middelnederlandse oorkonden uit Friesland. En ook van de Latijnse, die wel veel minder talrijk, maar inhoudelijk zeker niet minder belangrijk zijn. Vanwege de hoge mate van eenvormigheid van het Latijn zijn deze, anders dan de Middelnederlandse, vanuit taalkundig oogpunt echter minder interessant.

Het gaat in deze editie, zoals gezegd, om oorkonden *uit* Friesland. Daaronder verstaan wij die oorkonden die in Friesland (met inbegrip van Stellingwerf) zijn uitgevaardigd én die waren bestemd voor personen, overheden of andere instellingen binnen de grenzen van Friesland. Voor de oorkonden die aan deze beide criteria voldoen, gebruiken wij de aanduiding intern-Fries. De Oudfriese oorkonden zijn vanwege de onverstaanbaarheid van het Oudfries buiten Friesland al per definitie intern-Fries. Ook in dit opzicht sluit deze editie dus aan bij die van de Oudfriese oorkonden.

In de wijze van uitgeven komt deze editie ook geheel overeen met die van de Oudfriese oorkonden. Dit betekent dat is gekozen voor de diplomatische methode, de door filologen (en dus ook door Sipma) geprefereerde wijze van tekstuitgave, en niet voor de voor historici

5 G. Verhoeven en J.A. Mol m.m.v. H. Bremer (ed.), *Friese testamenten tot 1550*. Ljouwert/Leeuwarden 1994.

6 *Oorkonden der geschiedenis van het Sint Anthonij-Gasthuis te Leeuwarden, uit de 15^e en 16^e eeuw*, dl. I-II. Leeuwarden 1876.

7 M.G. Oosterhout e.a. (ed.), *Pax Groningana. 204 oorkonden út it Grinzer Gemeente-archyf oer de forhâlding Grins-Fryslân yn de fyftjinde ieu*. Grins 1975.

Verklaring van tekens en afkortingen

- ˘ ˘ boven de regel staande tekst
˘˘ ˘˘ in de marge staande tekst
[] aangevulde tekst
(.....) weggevallen of onleesbare tekst
j 1/2
dgh. doorgehaald
m.a.h. met andere hand
vgl. vergelijk

Opgeloste abbreviaturen zijn aangegeven door cursivering

Lijst van in de naschriften en noten verkort aangehaalde titels

- Ferdban: O. Vries, *Ferdban. Oudfriesse oorkonden en hun verhaal*. Gorredijk 2021.
- K. Fokkema, *Het Stadsfries. Een bijdrage tot de geschiedenis en de grammatica van het dialect van Leeuwarden*. Assen 1937.
- K. Fokkema, *De Liwwadder an 't wood. Zeven eeuwen taalgebruik in Leeuwarden*. Assen 1948.
- Friese testamenten: G. Verhoeven en J.A. Mol (ed.), *Friese testamenten tot 1550* (Boarnerige 4). Ljouwert/Leeuwarden 1994.
- GPCB: G.F. thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg (ed.), *Groot Placaat en Charterboek van Vriesland*, dl. I en II. Leeuwarden 1768-1773.
- HUB: K. Höhlbaum e.a. (ed.), *Hansisches Urkundenbuch*, 11 dln. Halle-Leipzig 1876-1939.
- A. van der Minne, 'De uitbreiding van Leeuwarden in 1435', in: *Leeuwarden 1435. Gedenkboek uitgegeven in opdracht van de Vereeniging tot Bevordering van Vreemdelingenverkeer te Leeuwarden en omstreken* (Leeuwarden 1935) 1-15.
- J.A. Mol, *De Friese huizen van de Duitse Orde. Nes, Steenkerk en Schoten en hun plaats in het middeleeuwse Friese kloosterlandschap*. Ljouwert 1991.
- O: P. Sipma (ed.), *Oudfriesche Oorkonden*, dl. I-III (Oudfriesche Taal- en Rechtsbronnen 1-3), 's-Gravenhage 1927-1941;
O. Vries (ed.), *Oudfriesse Oorkonden*, dl. IV (Oudfriesse Taal- en Rechtsbronnen 14), 's-Gravenhage 1977; O. Vries (ed.),

Grietmannen en rechters van Wildinghe maken bekend dat zij een sententie hebben gewezen, inhoudende dat Jarich Lewekenzone en Alard Symonszone van Staueren en die van Staueren de tol van de graaf van Holland aldaar niet mogen innen totdat er een zoen is gesloten tussen Holland en Friesland of laatstgenoemd land zich heeft vrijgevochten

Aggha walte van kercwer ende dode lyongha van jmswolde bekenet greetmans van wildinghe ende de menen richters maken con-dich allen luden myt dessen openen breue dat jarich leweken zone ende Alard Symons zone van staueren quamen myt Sicke albada de was huer vor sprake tot hertwerd jnden menen rechte ende claghede vpde homborghers de legghers waren to staueren dat sie hem waren schuldich des greua tolne van holland to gheuena ende dat sie daar vp hadde gude brief der sie hit wolde mede bewisen oc sprak hiara vorsprake dit de brief hade langhe tijt aweeghe wezen dit sie de bref niet' vinden conden ende sie haden nv de bref vonden ende beden jn ons ende jnde mena richter an to hertwerd jnden menen warf dit wi dem van staueren dee greua tolne van holland toe wisen wolde Jtem oc sprak hara vor sprekka dit hit hede eer wezen jnden rechte van weynburgge dit hit dem van staueren alder jndem rechte were to wyset ende sie daer vp hade goede² bref van wyenburgge daer sie hit mede wolde biwisen dit se des greua tolne van holland mochte vp nemen dissa vorscreuena brief wy mena richteran van wildinghe ende de weynburgge dis nam wy jn ons vp dat wy de rechte wareit mochte kennan

Doe quam wiba liomans van bodelswerd der was een vorsprake vor die gude lude van hamborch der leggers weren to stauere dit de van stauere des greua tolne van hollant nicht sculde vp nemen hi wolde det biwisa mit hares zelues brieuen der zie mit heres zelues stede inghezeghele hebbet bi jn zeghelat dit die van staueren des greua richt van holland fri ende quijt hebbet vor suoren ende onse vriesche recht richtana ende onse frihayt ti beschermena Jtem oc sprak hit wiba liomans hi woldet myt ende andere brieue bi wisa dit de van staueren des greuen tolne nicht moghen vp nemen faan de van hamburch ende sprak dit de van hamburch hebbet een brief ende dat hadde qwij³ Oesterghe land ende westerghe land bi jnzeghelt dit de van hamburch of sie comet jn onse fresche hauena of in onse land dit sie to also dane rechte ende jn alse dane vriheyt wezen scellat als ons seluis liode ende dit de bref det holde dese vorscreuena brief van wibe liomans soe

nome wise an ons Wy mene richteren vp de waerheit ti bi kannen
hwer de van stauere hadde richt soe de van hamborch

Nv schol gy dat weten dat wy mytten *prelatten ende* myt den papen
dissen breef examineerden des *greua bref* sprak aldus alse de greue
de deertich pund older grothe weder ghaue den van stauere de tolne
were syn *ende* de van stauere sculde eem rekenschap doen. Dit ander
bref sprak der was van Weynbregge dit hit hadde jnhuer rechte wesen
als men scrijft van vnser heren bord dusend jera *ende* drea hunderd
jera *ende* inda vijf *ende* derteghesta jera *ende* de greua waerd der achter
teyn jera doet slaghen Ende doe ginc de onvrede jn twisscha holland
ende friesland wiba liomans zin bref hilden alde waerd daer hi van
spreek dit de van stauere hadden this greua recht vor sworn *ende*
onse friesche te rechtene

Jtem oc seel gi dat weten dat de van hwijt oesterga lande screuen
ons mene rechteren toe enen bisloten brief mit des menes landes jn-
gheseghele be jnseghelt *ende* dat bref sprak aldus dit de grietmans *ende*
richteren bi rede *prelatum ende* papum ene so ene sententia hebbet
ghewiset det de van stauere nen greua tolne schellet vp nemen vande
van hamborch *ende* de tolne schal slapen toe alsoe langher tijd *ende*
dit hit werd verzonet jof fri fochthen werder⁴ dane greue van holland

Nv schal gi dat weten dit wi ene sentencie hebbet oec ghe wiset
be rede⁵ *prelatum ende* papum dit jarich lewekens zone *ende* Alerd
Symons zone *ende* de van staueren moten nen greue tolne vp nemen
toe alsoe langher tyd dat id werd vor sonet of fri fuchten twisschen
holland vnde vnse land

Jn orconscip this zoe hebbe wi greitmans van weldinghe Agga *ende*
dowa bi jnseghelat mit onsen jnzeghelen *ende* mit des woldansera
doels⁶ jngheseghele *ende* wt gheuen jnt jaer ons heren M° CCC° vier
ende seuentichsta jere vp aller godis heylighena dach der wi bikennat
grietmans waren

Stadsarchief Kampen, Oud-Archief 00001/2093. Contemporaine kopie, papier.
Druk: HUB, IV, nr. 481.

1 *niet* Hierna door
onderstippeling
gecanceleerd *uinde*

2 *goede* Door plaatsing van

u boven de *o* veranderd in
guede

3 *qwijt* Lees *hwijt*

4 *werder* Lees *weder*(?)

5 *rede* Door plaatsing
van *a* boven de eerste *e*
veranderd in *rade*

6 *doels* Lees *deels*

Heer Thyard, abt te Lydlem, heer Willem, pastoor te Sexberum, en twee anderen maken hun uitspraak bekend aangaande de vererving van stins en state van Take Campster ingeval van overlijden van zijn twee nog onvolwassen zonen

Alle de ghenen de dit breff sullen zeen ofte horen lezen don wy Her Thyard Abbet tho Lydlem / Her Willem Personne to Sexberum / Wybo Elkysma / ende Sicko Syarda kunt ende kantlijc / ende beken-
nen mit dessenen openen breve / dat wy vere verschreven utgeseyt hebben / were dat sake dat Taken Campster syne twe knechten storven / so solden syne twe Petre / dat syne naturlike kinderen synt / dat guet hebben / tho gesloten hebben mijt al syne tho behore / alze vele / als dar Take an heft Steenhus ende staet also groot / als Take tho behoret / ende Jonghen Peter dat recht dar van to voren / also groet als dat is /
in orkunt dar warheyt so hebbe wy vere vorscreven mijt Luyden vns segele ghehangen an dessen breff: Datum Anno Domini Millesimo Quadringentesimo tertio decimo, ipso die Egidii Abbatis.

Schotanus, Tablinum, p. 118.

Opschrift: Vytspraeck van Take Camstra Stins: 1413.

Geroldt in Hederom en Fedderic maken de inhoud bekend van een in hun aanwezigheid tussen Yddese Pibinge en Dowa Gerbranda gesloten overeenkomst aangaande wederzijdse bijstand

Wy Geroldt in Hederom ende Fedderic doen kond allen den ghenen die dessen Breff sien horen ofte lesen: dat wi daer over ende an geweset hebben / dat Yddese Pibinge ende Dowa Gerbranda onder hem forwerda besworen ende vaste ghemaket hebben / die ene den anderen als hyr na beschreven staed:

Dit sint die ponte ende die forwerde die Ydese ende Dowo foerschreven onder hen ghemaket hebben / ghesworen ende vaste to hoelden tot ewighen daghen to / alse goede luede die ene den anderen sculdich is to done / sonder enighe argelist an beyden zieden.

Jnt erste dat malkander sine olde sculde / zelven om to teyn / ende zelven toe stane / wad daer scheyn is in fortiden / eer desse

forwerdeen ghemaket worden. Oeck sint dat forwerde weerd / dat sake dat Dowa foerschreven op dat Steenhuys quame / dat Ydesen ende sinen weife ende Haren kinderen to behoort / ende den eghendom daer fan hebben / soe sal Dowa / Ydesen foerschreven / dan den eghendom helpen beschermen / jeghens den egghe ende alle der ghene die den eghendom aanspreken moghen ofte willen / ende jegens dat riocht ende riochters / ofte die daer uyspreken wolden. En wat hijr fan vald / Ydese die twee deel toe stane / ende Dowa dat derde deel in liker forme. Ende wat dat Downen an comd / dat hi niet lieden en mach / soe sal Ydese Downen foerscreven to hulpe komen mit ten derden deel als foerscreven is. Ende oeck soe sinder forwerde / dat Dowa foerscreven dat Steenhuys en stede foerscreven bruken / ende die woninghe daer op hebben sal / ende syn beste daer mede doen sal / tot der tyd hend / hi Dowe foerschreven syn egen Steenhuys ghetemert / ende vaste ghemeket heeft / ende dan so sal Douwe Ydesen foerscreven / dat foerschreven Steenhuys ende stede weder leveren ende over gheven alsoe goed / als hi dat ontfeuch. Ende is dat sake dat hijr jenegher hande ponte jef sake inkoemd / die hijr niet bescreven en staed die sake wt te ghane bi ons Gerold ende Fedderic / ende bi ander goeden wise froeden lueden / die wy twee foerscreven daer to kiezen / ende wy dan alle schelinghe daer maken sullen tusschen hen tween / tot ter tijd to houd malkander syn moed ende wille hefd:

Ende wie dat desse foerschreven ponte niet en hoeld / trouloes / eerloes / ferdloes ende menedich to wesen: Ende Doingha steckten¹ Lollingha steckten verboerd / ende die ander daer den Eghendom daer van to hebben / sonder des anders weder-zegghen / ende die de foerschreven stecta² verboerd heft / niet meer naden daghe daer op to spreken / hy ofte syne erfgenamen sonder arghelist:

ende in oorkonde der waerheyt / zoe hebben wi Gerold ende Fedderic foerschreven onse zeghelen om bede willen Ydesen ende Downen foerscreven an dessen brief ghehanghen ende hanghen laeten; Ende want ick Fedderic foerscreven nu ter tijd geen zegel en hebben / soe heb ick ghebeden Heren Ockon Medenze mynen Persoen / dessen brief to bezegelen; Ende ik Ocko persoon foerschreven / om bede Fedderiks willen foerschreven / soe heb ik minen zegel an dessen breyff gehangen.

Want wi dan Ydese ende Dowa foerschreven ponte ende sake sien ende ghesworen hebben als foerscreven is / ende desse foerscreven ponte die ene den anderen hoelden willen sonder arghelist als goede luede sculdich sint to doene / soe hebbe wi omme meer festennisse

Index op persoons- en plaatsnamen¹

A

Abba zoen, Focko 47
 Abba zoen, Walthia 129
 Abbama, Kampa 21
 Abelens, Vbelen 126
 Aberde 10
 Abma, Foeke 197
 Achtcarspel 178
 Achtcarspell 179
 Achtcaspelen 229
 Achtkarspel 181
 Achtkerspel 181
 Ackarem 62, 198
 Ackaren 103
 Ackerem 89, 95, 103
 Ackerem, her Tyert van 103
 Ackeren 61, 62, 102
 Ackerum 61, 95, 141
 Ackerum, her Henric van 137
 Adewert 22
 Aebben Wipken broer 198
 Aedghers, Goyke 158
 Aedgirs, Goyke 158
 Aedwert 22
 Aedwerth 136
 Aef 41, 125, 161
 Aefwen 161
 Aelewer 35
 Aelke, lutke 187
 Aelken 187
 Aelsama 53
 Aelsem 97, 133, 134
 Aelsema 137, 167, 209
 Aelsim 52, 53, 56, 60, 61, 62, 71, 73, 74, 75, 77, 79, 83, 84, 87, 92, 106, 135, 137
 Aelsima 131
 Aelswa, Eppo 217
 Aelsym 56, 67, 98, 135, 139, 167, 209
 Aeltsbuur 182
 Aemke Ballama 159
 Aemland 11, 143
 Aerend van Zwolle 65
 Aerent 65

Aernt Hopper 35
 Aernt, her 173
 Aernth van Hochstraten, her 224
 Aernts zoen, Ghiisbert 38
 Aernts zoen, Ghijsbert 33
 Aersem 93
 Aesteree 18
 Aesthem 31
 Aeylsim 26
 Aeysim 17
 Agama, Ept 201
 Agga Buamama 26
 Agga Obba zoen 106
 Agga Vbba zoen 106
 Agga, her 155
 Agge 26, 159
 Aggha Buama 26
 Aggha Walte 1
 Agghe 26
 Aijnsma, Jenna 224
 Ailsem 94, 104, 111
 Ailsema 26
 Aker torp 175
 Akeron, Henrick van 144
 Alaerd 51
 Alaerde gued 51
 Alard Symons zone 1
 Albada, Doitia 68
 Albada, Sicke 1
 Albadama, Doeka 53
 Albedeme, Doeken 52
 Albers zoon, Wyllem Hertoech 183
 Albert 11, 13, 65, 226
 Albert Baernt zoen swagher, Rumka 109
 Albert Barres 216
 Albert Ghysbert zoen 66
 Albert Lauszon 104
 Albert Sickis 128
 Albert zoen, Poppe 39
 Albert, her 48
 Albertes zoen, Gysbert 210
 Albertes zoen, Heyne 210
 Alberts zoen, Gysbert 194

1 De C als beginletter is, behalve in Latijnse namen, onder de K opgenomen, evenzo de I en de Y met consonantwaarde onder de J, de J met vocaalwaarde onder de I en de V en de W met vocaalwaarde onder de U. De nummers verwijzen naar de nummering van de oorkonden.

Albertsma, Dowa 31
 Albertsoen, Peter Hollander 152
 Albertus 11
 Albertus, frater 93
 Albrecht, her 10
 Aldeghar 31
 Aldehascha 142
 Alderummagae 127
 Aldrum 31
 Algersma, Tyaerick Uwe 173
 Alkama, Broer 179
 Alkama, Meynt 163, 178
 Allaerd 145, 150, 151
 Allaerd Roeden zoen 65
 Allart, her 38
 Alle Dow dochter 167
 Alle Joukama 19
 Alleme, Rotmeer heer 219
 Allert Claes zoen 220
 Allert Olfert zoen vijf 155
 Allert zoen, Doedo 21
 Allert zoen, Symon 69
 Alsema 201
 Alsim 82, 105, 124
 Alsum 89
 Alttinghe goet 8
 Alyt Pieters zoen, Gherbrant 73
 Alzim 130
 Ameland 143
 Amkama, Else 64
 Amsterdam 108, 177
 Andela zoen, Pibe Iacob 166
 Andelamma, Jorwert 102
 Anderingha, Joerwerd 95
 Anders Benenzoen 199
 Andreas smit 54
 Andreas, her 156
 Andringae, Tyard 61
 Andringha, Feyka 139
 Andringha, Joerwerd 95
 Andringha, Thyaerd 95
 Andringha, Tyaerd 61
 Andringha, Tyard 62
 Andringhe, Janke 89
 Andringhe, Jorret 89
 Andrynga, Jorick 103
 Anigadorpe 20
 Aningham 73
 Anna Knoestens 6
 Anna Knossens 6
 Anna zoen, Douwa 101
 Anninghedarp 22
 Anninghedorpe 118
 Anno Peter zoen 66, 158
 Anno zoen, Peter 158
 Annynghedorpe 118
 Anska zoen, Epa 33
 Anste mede 35
 Anthonies, her 181
 Anthonius, her 117, 153
 Anyngem 108
 Arent van Zwol 119
 Arent, her 42, 94, 98, 104
 Arnd 65
 Arnoldus 104, 124, 135
 Arnt Hopper 39
 Arnt van Suerhusum 49
 Arnt, her 124, 128, 135
 Arum 78, 127
 Asgha, jonga 15
 At Aukama 216
 Ate Lyepe zoen 198
 Atkasoen, Eka 142
 Atkasoen, Eke 142
 Atta 189
 Atte 121
 Atte Auckema 216
 Atte Bunchens 56
 Atten Lieppen zoen 189
 Attha toe Fliethwzum 136
 Auckema ackeren 159
 Auckema, Atte 216
 Augustinusga 48
 Augustinusgae 116
 Augustinusgha 48
 Augustyns 201
 Augustynsgae 178
 Auka 41, 174
 Auka Meynersma 41
 Auka Wnya 174
 Aukama, At 216
 Auke 32, 131, 216
 Auke Synes 216
 Auke Tgebbes 131
 Auken 52
 Aukingha, Dowa 16
 Autsbuer 173
 Auue 203

Avva 203
 Awinga, Peka 23
 Awingha, Nanna 84
 Aylsem 94, 97, 104, 111, 112, 120, 121, 122
 Aylsema 94, 121
 Aylsim 26, 59, 207
 Aylsum 220
 Aylwa, Epa 78
 Aylycama, Fosse 96
 Aynghem 123
 Aytia 112
 Azega, her 127

B

Bachusen 155
 Baerderadeel 18
 Baernt zoen, Rumka Albert 109
 Baerte 113
 Ballama, Aemke 159
 Ballemera buren 36
 Ballinghe, Popke 163
 Banster meden 208
 Bant 86
 Bant, opter 88
 Bant, ter 88
 Bantster velt 208
 Bardevenna 95
 Barra feen 64
 Barres, Albert 216
 Bartelt zoen, Jacop 228
 Barteltes zoen, Jacopp 186
 Barttelt zoen, Jacob 172
 Batens 93
 Baucke scipper 160
 Bauckes zoen, Boa 6
 Bauka Gheerts zoen op da Meda 198
 Bauka Peers zoen 172
 Bauka Sickis 65
 Bauke op de Meden 115
 Bauke Wibenzoen 199
 Bauken 16
 Baukens, Oedse 115
 Bauko Peers zoen 72
 Bauko Petrick 72
 Bauwerderadeel 27
 Bawka toe Schernhuzem 136
 Baymsma, Iella 6
 Beencke cuper 25
 Beenka soen, Epa 29

Beenka Syuxsma 21
 Beenkama, her Sibet 128
 Beerte 206
 Bely Ghisberts 33
 Bely Ghysberts 38
 Benenzoen, Anders 199
 Benenzoen, Vos 199
 Benko 8
 Benna toe Hempworrum 136
 Bennama, Elka 20
 Benne Foynga 221
 Bennema, Ghele 184
 Bennens, Reyngen 199
 Bennert, her 134
 Bentes, Folkert 93
 Bentet Folkers soen 9
 Benth Romkes zoen 170
 Berchs, conuent des 19
 Berend van Staueren, meister 86
 Berghe, inden 10
 Bergher feen 105, 124, 130, 135
 Berghera monke faen 55
 Berghera veen 59
 Berghum 55, 59, 87, 105, 224
 Berlaheem 129
 Berlicum 92
 Berlikum 108
 Bern, lutke 218
 Bernardus 40
 Bernardus, broeder 44
 Berradeel 18
 Berre faen 55
 Berstens 32
 Bethanie 164
 Beueruoerde, her Otten van Langhen
 van 200
 Bewes, Heyn 208
 Beyma, Lyuwe 78
 Beyum 22
 Bijnne Jacops 125
 Birstema gueden 121
 Bisscopsma, Jannes 29
 Blencstra, dominus Titardus 103
 Blessem 103
 Bly 168
 Boa Baeuckes zoen 6
 Bocka 64
 Bocka Eeno zoen 158
 Bocka Poppenzon 104